

ДЕРЖАВНИЙ РИНКОВИЙ НАГЛЯД

Державний ринковий нагляд – діяльність органів ринкового нагляду з метою забезпечення відповідності продукції встановленим вимогам, а також забезпечення відсутності загроз суспільним інтересам.

Метою здійснення державного ринкового нагляду є вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів з відповідним інформуванням про це громадськості щодо продукції, яка при її використанні за призначенням або за обґрунтовано передбачуваних умов і при належному встановленні та технічному обслуговуванні становить загрозу суспільним інтересам чи яка в інший спосіб не відповідає встановленим вимогам.

Законодавство України про державний ринковий нагляд і контроль продукції складається з Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» (далі – Закон), Закону України «Про загальну безпечність нехарчової продукції», інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини в цій сфері, у тому числі технічних регламентів.

Заходами державного ринкового нагляду є:

- 1) перевірки характеристик продукції, у тому числі відбір зразків продукції та їх експертиза (випробування);
- 2) обмежувальні (корегувальні) заходи, що включають:
 - а) обмеження надання продукції на ринку;
 - б) заборону надання продукції на ринку;
 - в) вилучення продукції з обігу;
 - г) відкликання продукції;
- 3) контроль стану виконання рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів;
- 4) попередження органами ринкового нагляду споживачів (користувачів) про виявлену цими органами небезпеку, що становить продукція.

Держпраці та її територіальні органи відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1069 [«Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд»](#) здійснює державний ринковий нагляд за 7 видами продукції, що введена в обіг на ринок України відповідно до вимог технічних регламентів та Закону України «Про загальну безпечність нехарчової продукції».

Сферою відповідальності Держпраці є:

– засоби індивідуального захисту затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2008 № 761 [«Про затвердження Технічного регламенту засобів індивідуального захисту»](#);

- прості посудини високого тиску
затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1025 [«Про затвердження Технічного регламенту простих посудин високого тиску»](#);
- ліфти
затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 22.04.2009 № 465 [«Про затвердження Технічного регламенту ліфтів»](#);
- канатні дороги для перевезення пасажирів
затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 14.10.2009 № 1076 [«Про затвердження Технічного регламенту канатних доріг для перевезення пасажирів»](#);
- знаки безпеки і захисту здоров'я працівників
затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2009 № 1262 [«Про затвердження Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників»](#);
- обладнання, що працює під тиском
затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 19.01.2011 № 35 [«Про затвердження Технічного регламенту безпеки обладнання, що працює під тиском»](#);
- вибухові матеріали промислового призначення
[Закон України «Про загальну безпечність нехарчової продукції»](#).

Відповідно до статті 7 Закону України «Про загальну безпечність нехарчової продукції» споживачі (користувачі) мають право звертатися до органів державного ринкового нагляду за захистом порушеного права на безпечність продукції. Звернення громадян повинні бути оформлені відповідно до статті 5 Закону України «Про звернення громадян».

Вимоги до звернення

У зверненні має бути зазначено: назва підприємства (організації), суб'єкта господарювання, його адреса (прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина), контактний номер телефону, викладено суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги. Письмове звернення повинно бути підписано відповідальною особою, заявником (заявниками), із зазначенням дати.

Звернення, оформлене без дотримання цих вимог, повертається заявникові з відповідними роз'ясненнями не пізніше як через десять днів від дня його надходження.

Законодавча база:

Закон України від 02.012.2010 р. № 2735 - IV «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції».
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2735-17>

Закон України від 02.12.2010 р. № 2736 - VI «Про загальну безпечність нехарчової продукції». <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2736-17>

Закон України від 15 січня 2015 р. № 124-VIII «Про технічні регламенти та оцінку відповідності». <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/124-19>

Закон України від 19.05.2011 р. № 3390-VI «Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції».

Закон України 05 квітня 2007 р. № 877 - IV «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/877-16>

Постанови Кабінету Міністрів України:

Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1069 «Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд».
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1069-2016-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1025 «Про затвердження Технічного регламенту простих посудин високого тиску».
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1025-2016-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 22.04.2009 № 465 «Про затвердження Технічного регламенту ліфтів».
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/465-2009-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 19.01.2009 № 35 «Про затвердження Технічного регламенту безпеки обладнання, що працює під тиском». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/35-2011-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2009 № 1076 «Про затвердження Технічного регламенту канатних доріг для перевезення пасажирів». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1076-2009-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2008 № 761 «Про затвердження Технічного регламенту засобів індивідуального захисту». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/761-2008-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 25.11.2009 № 1262 «Про затвердження Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1262-2009-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1184 «Про затвердження форми, опису знака відповідності технічним регламентам, правил та умов його нанесення». <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/1184-2015-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 р. № 921 «Деякі питання відшкодування суб'єктом господарювання вартості відібраних зразків нехарчової продукції та проведення їх експертизи (випробування)». <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/921-2011-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2011 р. № 1397 «Про затвердження Порядку функціонування національної інформаційної системи державного ринкового нагляду, внесення до неї відомостей і подання повідомлень». <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1397-2011-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1398 «Про затвердження Порядку функціонування системи оперативного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик, та подання повідомлень про внесення до неї». <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1397-2011-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2011 № 1407 «Про затвердження Методики вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів». <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1407-2011-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 №1403 «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю нехарчової продукції». <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1403-2011-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1406 «Питання реалізації та знищення використаних під час проведення експертизи (випробування) зразків нехарчової продукції, що були відібрані в межах здійснення державного ринкового нагляду». <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1406-2011-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1400 «Деякі питання захисту права споживачів (користувачів) щодо безпечності нехарчової продукції». <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1400-2011-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1401 «Про затвердження Порядку подання повідомлення про продукцію, яка не відповідає загальній вимозі щодо безпечності продукції, органам державного ринкового нагляду». <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1401-2011-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1404 «Про затвердження ступенів ризику видів нехарчової продукції та критеріїв, за якими визначається належність нехарчової продукції до відповідних ступенів ризику». <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1404-2011-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1410 «Про затвердження Порядку розроблення та перегляду секторальних планів державного ринкового нагляду, моніторингу та звітування про їх виконання». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1410-2011-%D0%BF>

Постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.2011 № 1017 «Про затвердження Порядку здійснення контролю стану виконання рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів». <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1017-2011-%D0%BF>

Нормативно-правові акти Міністерств

Мінекономрозвитку затвердило наказ від 11.06.2012 № 690 «Про затвердження типових форм документів у сфері державного ринкового нагляду», зареєстрований в Мін'юсті України 03.07.2012 за № 1092/21408.

Кодекс України про адміністративні правопорушення
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

(витяг з Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції»)

Стаття 7. Права суб'єктів господарювання

1. Суб'єкти господарювання під час здійснення ринкового нагляду та контролю продукції мають право:

- 1) вимагати від посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд і контроль продукції, додержання вимог законодавства;
- 2) перевіряти наявність у посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд та контроль продукції, наявність службових посвідчень;
- 3) одержувати від посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд, копії посвідчень (направлень) на проведення перевірок та не допускати їх до проведення перевірок, якщо вони не надали копії таких документів;

- 4) бути присутніми під час здійснення всіх заходів ринкового нагляду;
 - 5) одержувати в установленому порядку від органів ринкового нагляду і органів доходів і зборів необхідну, доступну та достовірну інформацію про результати ринкового нагляду і контролю продукції;
 - 6) вимагати від посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд та контроль продукції, забезпечення конфіденційності будь-якої інформації, одержаної під час здійснення ринкового нагляду та контролю продукції, крім випадків, визначених цим та іншими законами України;
 - 7) оскаржувати в установленому законом порядку будь-які рішення, приписи, дії та бездіяльність органів ринкового нагляду, органів доходів і зборів та їх посадових осіб;
 - 8) звертатися за захистом своїх прав та інтересів до суду;
 - 9) вживати за власною ініціативою заходів щодо запобігання та уникнення ризиків, які становить продукція, що надається ними на ринку, забезпечення відповідності цієї продукції встановленим вимогам та усунення порушень вимог, встановлених цим Законом та Законом України “Про загальну безпечність нехарчової продукції”.
2. Суб’єкти господарювання під час здійснення ринкового нагляду та контролю продукції користуються іншими правами, визначеними цим Законом, Законом України “Про загальну безпечність нехарчової продукції”, іншими нормативно-правовими актами (у тому числі технічними регламентами), а в межах здійснення ринкового нагляду – також правами, визначеними Законом України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”.

Стаття 8. Обов’язки суб’єктів господарювання

1. Обов’язки суб’єктів господарювання під час здійснення ринкового нагляду та контролю продукції встановлюються цим Законом, Законом України “Про загальну безпечність нехарчової продукції”, виданими відповідно до них іншими нормативно-правовими актами, технічними регламентами.
2. Суб’єкти господарювання зобов’язані при здійсненні господарської діяльності ефективно взаємодіяти між собою під час вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів, передбачених цим Законом.
5. Суб’єкти господарювання зобов’язані надавати на вимогу органів ринкового нагляду документацію, що дає змогу ідентифікувати:
 - 1) будь-який суб’єкт господарювання, який поставив їм відповідну продукцію;
 - 2) будь-який суб’єкт господарювання, якому вони поставили відповідну продукцію.
6. Суб’єкти господарювання зобов’язані зберігати документацію, визначену в частині п’ятій цієї статті, протягом строку, встановленого відповідним технічним регламентом, а якщо такий строк технічним регламентом не встановлено:
 - 1) виробник – протягом десяти років з дня введення ним відповідної продукції в обіг;

2) уповноважений представник, імпортер або розповсюджувач – протягом десяти років з дня одержання ним відповідної продукції.

7. У разі якщо виробник продукції не може бути ідентифікований органом ринкового нагляду, для цілей цього Закону особою, що ввела таку продукцію в обіг, вважається кожен суб'єкт господарювання в ланцюгу постачання відповідної продукції, який протягом узгодженого з органом ринкового нагляду строку (терміну) не надав документацію, що дає змогу встановити найменування та місцезнаходження виробника або особи, яка поставила суб'єкту господарювання цю продукцію.